

Rautavaaran kunnan osavuosisikatsaus Tammi-kesäkuu 2023

kunnanjohtaja
Henri Ruotsalainen
22.8.2023

Tiivistelmä

Talousarviovuodesta 2023 puoli vuotta on takana. Arvioidaan, kuinka tilikausi on toteutunut alkuvuonna taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden osalta. Katsauksessa toteumaa peilataan talousarvioon ja oletetaan, että muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta tuotot ja kulut jakaantuvat tasaisesti koko talousarviovuodelle. Aikaisempina vuosina puolen vuoden toteuma on näyttänyt varsin hyvin suuntaa myös loppuvuodelle.

Käyttötalous on toteutunut talousarvion mukaisesti kuitenkin marginaalisesti budjetin ylittäen (24 000 €, 1 %). Toimintamenot ovat toteutuneet noin 170 000 € (5 %) talousarviota pienempänä, eli kustannukset on pystytty pitämään alle budjetoidun tason. Käyttötalouden budjetin marginaalinen ylitys johtuu siitä, että toimintatuotot ovat alkuvuoden osalta jääneet budjetoidusta noin 198 000 € (14 %). Tuottojen alhainen toteumaa johtuu pääosin takautuvasti maksettavista tuotoista, jotka eivät ole vielä kirjautuneet tuloksi mm. hankerahoitukset, sijoitetuista oppilaista saadut maksutulot, vesimaksut ja erät tuet. Toimintatuotot tasaantuvat jonkin verran loppuvuoden mittaan.

Rahoituseristä on toteutunut jo enemmän kuin budjetoitiin (308 000 euroa), mutta rahoitustuotot tuloutuvat kausiluontoisesti ja loppuvuoden osalta on odotettavissa pääosin rahoituskuluja, ei -tuottoja. Rahoituserät toteutuvat kuitenkin tilikaudella parempana kuin on budjetoitu.

Verotulot ovat toteutuneet 174 000 euroa (9 %) ja valtionosuudet 22 000 euroa (5 %) yli budjetoidun. Verokertymäennusteet vaihtelivat rajusti myös viime vuoden mittaan, joten alkuvuodesta ei vielä voi tehdä lopullista johtopäätöstä koko vuoden verotulokertymästä. Kuntaliitto on vuoden mittaan laskenut Rautavaaran verokertymäennustetta jopa alle budjetoidun, joten verotulojen jääminen budjetoidusta on riski.

Käyttötalouden budjetin mukainen tulos, budjettia parempi vero- ja valtionosuustulojen kertymä sekä poikkeuksellisen suuri rahoitustuottojen toteuma nostaa tammi-kesäkuun vuosikatteen 803 000 euroon, mikä ylittää talousarvion noin 416 000 eurolla. Vertailun vuoksi vuoden 2022 tammi-kesäkuun vuosikate oli 1 433 000 euroa.

Tässä vaiheessa vuotta **tilikauden tulos aikavälille 1.1.-30.6. on noin 429 000 euroa**, kun alkuperäisen talousarvion mukainen tulos olisi 13 000 euroa. Talousarvion mukainen tulos koko tilikaudelle 2023 on 26 000 euroa. **Osavuositulos on merkittävästi parempi kuin talousarvio.** Tuloksen ennakoiminen loppuvuoden osalta on edelleen haasteellista, mutta ilman yllättäviä ja merkittäviä tulosshokkeja talousarvion mukaiseen ylijäämiseen tulokseen tullaan pääsemään. Maltillisella verotulokertymäennusteella loppuvuoden osalta **koko vuoden tulokseksi arvioidaan yli 100 000 euroa. Poikkeama ennusteesta voi olla joitakin satoja tuhansia euroja, mutta tuloksen uskotaan olevan kuitenkin kaikissa skenaarioissa positiivinen.**

Talousarvion käyttötalouden toteuma tammi-kesäkuussa 30.6.2023:

- Toimintakate (eli kulujen ja tulojen erotus) on 24 000 € (noin 1 %) talousarviota heikompi
- Toimintatuotot jäivät budjetoidusta 198 000 € (noin 14 %)
- Toimintakulut olivat budjetoitua pienemmät 170 000 € (noin 5 %)

Talousarvion tuloslaskelman toteuma tammi-kesäkuussa 30.6.2023:

- Vuosikate 803 000 €
 - Vuosikate on 416 000 € talousarviota parempi, toteuma 2022 1 433 000 €
- Tilikauden tulos 429 000 €
 - Tulos on 416 000 € talousarviota parempi, toteuma 2022 1 040 000 €

Rahatilanne 30.6.2023:

- Kassassa rahaa 3 786 276 € (30.6.2022 3 448 372 €)
- Kassan riittävyys 178 päivää, eli erinomainen
- Talousarvioon 2023 ei ole budjetoitu pitkäaikaista talousarviolainaa
- Talousarviolainojen määrä 6 009 955 € (30.6.2022 7 201 221 €)
- Talousarvioon 2023 ei ole budjetoitu kassalainaa
- Kassalainaa 0 € (30.6.2022: 0 €)

Investoinnit 30.6.2023:

- Investointimenoihin on talousarvion mukaan varattu 681 850 €, josta 30.6.2023 on toteutunut 78 142 €
- Investointien toteutumaprosentti 11,5 %
- Monitoimitalon peruskorjausinvestointi on alkanut vasta 7/2023

Verotulot ja valtionosuudet 30.6.2023:

- Verotulot ovat toteutuneet 174 000 € (9 %) alkuperäistä talousarviota parempana
- Valtionosuudet ovat toteutuneet 22 000 € (5 %) alkuperäistä talousarviota parempana

Verotulojen kertymä 30.6.2023:

	Toteutuma 30.6.2022 (HUOM. HVA/Ei vertailukelpoinen)	Talousarvio 30.6.2023	Toteutuma 30.6.2023	Tot. % ta:sta
Kunnallisverot	2 127 461	960 000	1 239 465	64,6
Kiinteistöverot	48 722	231 500	31 958	6,9
Yhteisöverot	1 421 391	739 500	833 503	56,4
Yhteensä	3 597 575	1 931 000	2 104 926	54,5

Tuloveroprosentti:	9,36 %	
Kiinteistövero: yleinen		1,23 %
	vakituiset asuinrakennukset	0,65 %
	muu kuin vakituinen asunto	1,25 %
	yleishyödylliset yhteisöt	0,00 %

Toimintatuotot (ulkoiset erät):

	Toteutuma 30.6.2022 (HUOM. HVA/Ei vertailukelpoinen)	Talousarvio 30.6.2023	Toteutuma 30.6.2023	Tot. % ta:sta
Myyntituotot	290 767	436 337	323 303	37,0
Maksutuotot	250 537	22 398	25 636	57,2
Tuet ja avustuks.	186 826	124 492	47 842	19,2
Muut tuotot	526 421	778 207	766 752	49,3
Yhteensä	1 254 551	1 361 433	1 163 533	42,7

Toimintamenot (ulkoiset erät):

	Toteutuma 30.6.2022 (HUOM. HVA/Ei vertailukelpoinen)	Talousarvio 30.6.2023	Toteutuma 30.6.2023	Tot. % ta:sta
Henkilöstömenot	3 489 438	1 776 645	1 660 075	46,7
Palvelujen ostot	3 708 597	1 016 222	1 041 123	51,2
Aineet, tarv.,tav.	478 456	418 875	401 686	47,9
Avustukset	174 960	88 800	57 850	32,6

Muut menot	99 503	120 992	86 775	39,8
Yhteensä	7 950 953	3 421 535	3 247 478	47,5

Tammi-kesäkuun toteuma tulosalueittain

Analysoidaan tilikauden toteutumaa tulosalueittain ja verrataan toteumaa myös valtuustoon nähden sitoviin, nettomääräisiin tulostavoitteisiin. Jos tulosalue ei pääse nettomääräiseen tulostavoitteeseen, joutuu se anomaan valtuustolta määrärahan muutosta tilikauden aikana. Kuuden kuukauden toteumaa verrataan kuuden kuukauden budjettiin. Talousarvion mukainen toteuma on 100 %. Jos toteuma on yli 100 %, on määräraha ylitetty ja päinvastoin. Sarake "alitus/ylitys" kertoo poikkeaman suuruuden euroina.

Tulosalueiden kohdalla otetaan kantaa mahdollisiin määrärahanmuutoksiin ja tilinpäätösennusteeseen.

Hallintopalvelut

hallintopalvelut	budj	osavuosisbudj	toteuma	toteuma-%	alitus/ylitys	Tilinpäätösennuste 2023	
tuotot	58 400 €	29 200 €	38 782 €	132,8 %	- 9 582 €		62 563,9 €
kulut	853 533 €	426 767 €	425 801 €	99,8 %	965 €	105,5 %	901 602,2 €
kate	795 133 €	397 567 €	387 019 €	97,3 %	10 547 €	- 43 905,3 €	839 038 €

Taulukko 1: Esitetty vasemmalta oikealle vuoden 2023 budjetti, toteuma 1-6 kk, toteuma prosentteina (alle 100 % budjetin alitus, yli 100 % budjetin ylitys), ja alitus/ylitys euroina. Alitus vihreällä, ylitys punaisella.

Hallintopalveluiden toimintatuotot ovat toteutuneet 32,8 % suurempana kuin budjetoitiin, mutta toimintatuottojen voidaan olettaa tasautuvan tilikauden mittaan. Tulosalueen kulut ovat alkuvuoden toteutuneet budjetoidun mukaisesti, mutta loppuvuoden aikana kulut tulevat ylittämään budjetin johtuen talousarviovaiheessa ennakkoimattomista henkilöstökustannuksista. Loppuvuoden aikana henkilöstön vaihtuminen, lakisääteinen virkavapaa ja niistä johtuvat sijaisjärjestelyt tulevat aiheuttamaan ns. päällekkäisiä henkilöstökuluja, jotka tulevat todennäköisesti aiheuttamaan budjetin ylityksen.

Todennäköinen tarve määrärahamuutokselle (arvio noin 40 000 euroa).

Elinkeinopalvelut

elinkeinopalvelut	budj	osavuosisbudj	toteuma	toteuma-%	alitus/ylitys	Tilinpäätösennuste 2023	
tuotot	132 600 €	66 300 €	32 957 €	49,7 %	33 343 €		125 914,3 €
kulut	360 601 €	180 301 €	174 156 €	96,6 %	6 145 €	106,3 %	368 311,2 €
kate	228 001 €	114 001 €	141 198 €	123,9 %	- 27 198 €	- 14 395,9 €	242 397 €

Taulukko 2: Esitetty vasemmalta oikealle vuoden 2023 budjetti, toteuma 1-6 kk, toteuma prosentteina (alle 100 % budjetin alitus, yli 100 % budjetin ylitys), ja alitus/ylitys euroina. Alitus vihreällä, ylitys punaisella.

Elinkeinopalvelujen toimintatuotot ovat osin hankemaksatustuloja, jotka maksetaan takautuvasti, joten siksi toteutuneita tuottoja on vain 49,7 %. Toimintatuottojen voidaan olettaa tasautuvan tilikauden mittaan, mutta mahdollisesti jäävän hieman budjetista. Takautuvien tuottojen vuoksi elinkeinopalvelut ovat ylittäneet talousarvionsa 27 198 euroa, vaikka kulut 3,4 % ovat alle budjetoidun.

Kustannukset saattavat kuitenkin loppuvuonna ylittää budjetoidun, sillä ensimmäistä kertaa elinkeinopalvelujen budjettiin (aiemmin sosiaalityö) kuuluva työmarkkinatuen kuntaosuus tulee todennäköisesti ylittämään budjettinsa noin 20 000 euroa.

Todennäköinen tarve määrärahamuutokselle (arvio noin 15 000 euroa).

Sivistystoimi

sivistystoimi	budj	osavuosisbudj	toteuma	toteuma-%	alitus/ylitys	Tilinpäätösennuste 2023	
tuotot	658 341 €	329 171 €	191 542 €	58,2 %	137 628 €		633 084,1 €
kulut	3 079 213 €	1 539 607 €	1 498 384 €	97,3 %	41 222 €	97,6 %	2 996 768,3 €
kate	2 420 872 €	1 210 436 €	1 306 842 €	108,0 %	- 96 406 €	57 187,8 €	2 363 684 €

Taulukko 6: Esitetty vasemmalta oikealle vuoden 2023 budjetti, toteuma 1-6 kk, toteuma prosentteina (alle 100 % budjetin alitus, yli 100 % budjetin ylitys), ja alitus/ylitys euroina. Alitus vihreällä, ylitys punaisella.

Sivistystoimi on tähän mennessä ylittänyt budjettinsa 96 406 eurolla. Positiivista on kuitenkin se, ettei ylitys johdu kustannusten ylityksestä, vaan tuottojen alituksesta. Tuotot ovat alittuneet, sillä tuotoista puuttuu mm. kerran vuodessa sijoittavilta kunnilta laskutettavat todelliset opetuksen järjestämiskustannukset, mutta mikäli ne toteutuvat budjetoidusti eikä ennakoimattomia kustannuksia tule, sivistystoimi pääsee budjettiinsa.

Tekninen toimi

tekninen toimi	budj	osavuosisbudj	toteuma	toteuma-%	alitus/ylitys	Tilinpäätöksen 2023	
tuotot	1 873 526 €	936 763 €	900 252 €	96,1 %	36 511 €	1 780 503,8 €	
kulut	2 549 723 €	1 274 862 €	1 149 138 €	90,1 %	125 724 €	98,8 %	2 448 275,4 €
kate	676 197 €	338 099 €	248 886 €	73,6 %	89 213 €	8 425,4 €	667 772 €

Taulukko 7: Esitetty vasemmalta oikealle vuoden 2023 budjetti, toteuma 1-6 kk, toteuma prosentteina (alle 100 % budjetin alitus, yli 100 % budjetin ylitys), ja alitus/ylitys euroina. Alitus vihreällä, ylitys punaisella.

Tekninen toimi on alittanut talousarvionsa 248 886 euroa, joka muodostuu budjetoitua pienemmistä kuluista. Teknisen toimen talousarvion käyttötalousmenoihin ei ole sisällytetty suunniteltua asuntolan purkua (vain alakoulurakennuksen purkuun 300 000 euroa varaus). Arvio asuntolan purkukustannuksesta on 150 000 euroa. Jos asuntolan purku toteutuu, riittänee tulosalueen määrärahat purkuun, mutta tällöin tulos tulee olemaan hyvin lähellä budjetoidun mukainen eikä suurta talousarvion alitusta synny. Kulut ja tuotot riippuvat loppuvuoden töiden laajuudesta merkittävästi, joten teknisen toimen budjetin toteuma loppuvuoden osalta on erittäin epävarma.

Rautavaaran kunta

Rautavaaran kunta	budj	osavuosisbudj	toteuma	toteuma-%	alitus/ylitys	Tilinpäätöksen 2023	
tuotot	2 722 867 €	1 361 434 €	1 163 533 €	85,5 %	197 900 €		2 602 066,1 €
kulut	6 843 070 €	3 421 535 €	3 247 479 €	94,9 %	174 056 €	99,8 %	6 714 957,1 €
kate	4 120 203 €	2 060 102 €	2 083 946 €	101,2 %	- 23 844 €	7 312,0 €	4 112 891,0 €
verotulot	3 862 000 €	1 931 000 €	2 104 926 €	109,0 %	173 926 €	- 88 147,0 €	3 773 853,0 €
valtionosuudet	904 979 €	452 490 €	474 150 €	104,8 %	21 661 €	43 321,0 €	948 300,0 €
Rahoituserät	128 000 €	64 000 €	308 077 €	481,4 %	244 077 €	118 155,0 €	246 155,0 €
VUOSIKATE	774 776 €	387 388 €	803 208 €	207,3 %	415 820 €		855 417 €
Poistot	748 445 €	374 223 €	374 223 €	100,0 %	- €	- €	748 445,0 €
TILIK.TULOS	26 331 €	13 166 €	428 986 €	3258,4 %	415 820 €		106 972 €

Taulukko 8: Esitetty vasemmalta oikealle vuoden 2023 budjetti, toteuma 1-6 kk, toteuma prosentteina (alle 100 % budjetin alitus, yli 100 % budjetin ylitys), ja alitus/ylitys euroina. Alitus vihreällä, ylitys punaisella.

Koko kunnan osalta käyttötalous on tasapainossa vaikkakin tällä hetkellä 24 000 € (1 %) heikompi kuin budjetoitu. Kuten todettua, varsinkin rahoitustuotot, mutta myös verotulot ja valtionosuudet ovat tähän asti toteutuneet alkuperäistä talousarviota parempana, mutta loppuvuoden osalta verotuloissa on laskupainetta, eikä rahoitustuottoja enää juurikaan tule.

Käyttötalouden budjetin mukainen tulos, hyvät vero- ja valtionosuustulot sekä rahoitustuottojen poikkeuksellisen suuri toteuma nostavat tammi-kesäkuun vuosikatteen 803 000 euroon, mikä ylittää talousarvion noin 416 000 eurolla. Vertailun vuoksi vuoden 2022 tammi-kesäkuun vuosikate oli noin 1 433 000 €.

Tilikauden tulos aikavälillä 1.1.-30.6. on noin 429 000 €, kun alkuperäisen talousarvion mukainen tulos olisi noin 13 000 €. Talousarvion mukainen tulos koko tilikaudelle 2023 on noin 26 000 €. Osavuositulo on merkittävästi parempi kuin talousarvio. Tuloksen ennakoiminen loppuvuoden osalta on edelleen haasteellista, mutta ilman yllättäviä ja merkittäviä tuloshokkeja talousarvion mukaiseen ylijäämäväliseen tulokseen tullaan pääsemään. Maltillisella verotulokertymäennusteella loppuvuoden osalta koko vuoden tulokseksi arvioidaan yli 100 000 euroa. Poikkeama ennusteesta voi olla joitakin satoja tuhansia euroja, mutta tuloksen uskotaan olevan kuitenkin kaikissa skenaarioissa positiivinen.

Liitteet:

1. Tuloslaskelma 30.6.2023
2. Rahoituslaskelma 30.6.2023

Liite 1:

	Toteutuma	Talousarvio	Toteutuma	Toteuma 2023 vs toteuma 2022	Toteuma 2023 vs talousarvio 2023
TULOSLASKELMA	30.6.2022	30.6.2023	30.6.2023		
Toimintatuotot yhteensä					
Myyntituotot	290 767	436 337	323 303	111 %	74 %
Maksutuotot	250 537	22 398	25 636	10 %	114 %
Tuet ja avustukset	186 826	124 492	47 842	26 %	38 %
Muut tuotot	526 421	778 207	766 752	146 %	99 %
Toimintatuotot yhteensä	1 254 551	1 361 434	1 163 533	93 %	85 %
Toimintamenot					
Henkilöstömenot	-3 489 438	-1 776 645	-1 660 075	48 %	93 %
Palvelujen ostot	-3 708 597	-1 016 223	-1 041 122	28 %	102 %
Aineet, tarvikkeet ja tav.	-478 455	-418 875	-401 686	84 %	96 %
Avustukset	-174 960	-88 800	-57 850	33 %	65 %
Muut toimintamenot	-99 503	-120 992	-86 745	87 %	72 %
Toimintamenot yhteensä	-7 950 953	-3 421 535	-3 247 478	41 %	95 %
Toimintakate	-6 696 402	-2 060 101	-2 083 945	31 %	101 %
Verotulot	3 597 575	1 931 000	2 104 926	59 %	109 %
Valtionosuudet	4 158 798	452 489	474 150	11 %	105 %
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	3 592	5 000	1 842	51 %	37 %
Muut rahoitustuotot	349 586	119 500	350 822	100 %	294 %
Korkokulut	-11 976	-60 000	-44 159	369 %	74 %
Muut rahoituskulut	-713	-500	-427	60 %	85 %
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	372 819	64 000	308 077	83 %	481 %
Vuosikate	1 432 790	387 388	803 208	56 %	207 %
Poistot käyttöom. ja arvonal. Suunnitelman muk. poistot	-392 547	-374 222	-374 222	95 %	100 %
Arvonalentumiset					
Satunnaiset tuotot ja kulut					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
Satunn. tuotot ja kulut yht.					
Tilikauden tulos	1 040 243	13 166	428 986		

Liite 2:

RAHOITUSLASKELMA	TOT. 30.6.2022	TAL.ARVIO 30.6.2023	TOT. 30.6.2023
Varsinainen toiminta ja investoinnit			
Toiminnan rahavirta	1 427 413	387 388	798 248
Vuosikate	1 432 790	387 388	803 208
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-5 376		-4 960
Investointien rahavirta	-42 421	-315 925	-78 142
Investointimenot	-54 382	-340 925	-78 142
Rahoitusosuudet inv.menoihin		20 000	
Pysyvien vast. hyödykkeiden luovutustulot	11 960	5 000	
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 384 992	71 463	720 106
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähenn.			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-716 333	-470 633	-470 633
Lyhytaik. lainojen muutos			
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalm. muutokset	310 421	67 507	482 527
Vaikutus maksuvalmiuteen	979 080	-331 663	732 000

